Christoffer Persons [illegible]

[illegible]

Visio ysaie fi-
lii amos.
quam vidit
super iudam
et ierlm in
diebus ozie ioathan achaz et
ezechie regum iuda. Audite celi
[illegible] percipe terra [illegible]
dominus locutus est. Filios enu-
[illegible] ipsi autem spre-
verunt me. [illegible] bos posses-
sorem suum [illegible] presepe domini sui:
israel autem [illegible] non cognovit et
populus meus non intellexit. Ve gen-
ti peccatrici populo gravi iniqui-
tate semini nequam filiis scelera-
tis. Dereliquerunt dominum blasphe-
maverunt sanctum israel: abaliena-
ti sunt retrorsum. Super quo [illegible]
[illegible] ad [illegible] sal
[illegible] uper lcōn. Cui ceruis
[illegible]

que ad verticem [illegible] est in eo sa-
nitas. Vulnus et livor et plaga
tumens: non est circumligata
nec curata medicamine ne-
que fota oleo. Terra vestra deserta
civitates vestre succense igni. R[illegible]
vestram coram vobis a[illegible]
[illegible] devorant: et desolabitur
sicut in vastitate hostili. Et de-
relinquetur filia syon ut umbra-
culum in vinea et sicut tuguri-
um in cucumerario sicut civita[s]
que vastatur. Nisi dominus exer-
cituum reliquisset nobis semen
quasi sodoma fuissemus et qua-
si gomorra similes essemus.
Audite verbum domini lcōn
principes sodomorum [illegible]
bus percipite legem [illegible]
populus gomorre [illegible]
[illegible]

1605

... et pinguium et san
guinem vitulorum et agno
rum et hircorum nolui. Cum
veneritis ante conspectum me
um: quis quesivit hec de ma
nibus vestris ut ambularetis
in atriis meis? Ne offeratis
ultra sacrificium frustra: incen
sum abhominatio est michi. Lc̃o iiij
Neomeniam et sabbatum
et festivitates alias non
feram. Iniqui sunt cetus vestri.
Kalendas vestras et solempni
tates vestras odivit anima mea:
facta sunt michi molesta, labo
ravi sustinens. Et cum extende
ritis manus vestras, avertam o
culos meos a vobis: et cum mul
tiplicaveritis orationem non ex
audiam. Manus enim vestre
sanguine plene sunt. Lavamini
mundi estote: auferte malum co
gitationum vestrarum ab oculis me
is. Quiescite agere perverse: dis
cite benefacere ... dominus

Querite iudicium sub Lc̃o v
venite oppresso, iudicate
pupillo, defendite viduam: et
venite et arguite me dicit do
minus. Si fuerint peccata vestra ut
coccinum: quasi nix dealbabun
tur. Et si fuerint rubra quasi
vermiculus: velut lana alba
erunt. Si volueritis et audie
ritis me: bona terre comedetis.
Quod si nolueritis et me
ad iracundiam provocaveri
tis: gladius devorabit vos
quia os domini locutum est. Hec
Quomodo dicit dominus. Lc̃o vi
facta est meretrix civi
tas fidelis plena iudicii? Ius
ticia habitavit in ea: nunc autem
homicide. Argentum tuum ver
sum est in scoriam: vinum tuum
mixtum est aqua. Principes tui
infideles socii furum. Omnes dili
gunt munera: sequuntur retribu
tiones. Pupillo non iudicant:
causa vidue non ingreditur

radix eorum quasi favilla erit et germen eorum ut pulvis ascendet. Abiecerunt enim legem domini exercituum et eloquium sancti israel blasphemaverunt. Ideo iratus est furor domini in populo suo et extendit manum suam super eum et percussit eum. Hec dicit. Feria vj lectio

In anno quo mortuus vj l. prima est rex ozias vidi dominum sedentem super solium excelsum et elevatum et ea que sub ipso erant replebant templum. Seraphim stabant super illud. Sex ale uni et sex ale alteri. Duabus velabant faciem eius et duabus velabant pedes eius et duabus volabant. Et clamabant alter ad alterum et dicebant. Sanctus sanctus sanctus dominus deus exercituum plena est omnis terra gloria eius. Et commota sunt superliminaria cardinum a voce clamantis et domus repleta est fu-

Et dixi. mo. Hec d. Lectio ij

Ve mihi quia tacui quia vir pollutus labiis ego sum et in medio populi polluta labia habitantis ego habito et regem dominum exercituum vidi oculis meis. Et volavit ad me unus de seraphim et in manu eius calculus quem forcipe tulerat de altari et tetigit os meum et dixit. Ecce tetigi hec labia tua et peccatum tuum mundabitur. Et audivi vocem domini dicentis. Quem mittam et quis ibit ex vobis? Et dixi. Ecce ego mitte me. Hec dicit dominus. Lectio tercia

Et dixit. Vade et dic populo huic. Audite audientes et nolite intelligere et videte visionem et nolite cognoscere. Exceca cor populi huius et aures eius aggrava et oculos eius claude ne forte videat oculis suis et auribus suis audiat et corde suo intelligat et convertatur et sanem eum. Et dixi. Usquequo domine? Et dixit. Donec desolentur civitates absque habitatore et do-

domus sine homine. Et terra relin
quetur deserta. et longe faciet
dominus homines. Hec dicit.
Egredietur. Sabbato l. i.
virga de radice saltus xi.
Iesse. et flos de radice eius ascen
det. Et requiescet super eum spiritus
domini. spiritus sapientie et intellectus.
spiritus consilii et fortitudinis. spiritus
scientie et pietatis. et replebit
eum spiritus timoris domini. Non
secundum visionem oculorum iudicabit.
neque secundum auditum aurium ar
guet. Sed iudicabit in iusticia
pauperes. et arguet in equi
tate pro mansuetis terre. Et
percutiet terram virga oris sui.
et spiritu labiorum suorum interficiet
impium. Et erit iusticia cingu
lum lumborum eius. et fides cinctorium
renum eius. H. d. l. ii.
Habitabit lupus cum
agno. et pardus cum edo
accubabit. Vitulus et leo et
ovis simul morabuntur. et puer
parvulus minabit eos. Vitu
lus et ursus pascentur. simul
requiescent catuli eorum. et leo
quasi bos comedet paleas. Et
delectabitur infans ab ubere
super foramine aspidis. et in ca
verna reguli qui ablactatus
fuerit manum suam mittet. Non
nocebunt et non occident in uni
verso monte sancto meo. quia reple
ta est terra sciencia domini sicut aque
maris operientes. H. d. l. iii.
In die illa radix iesse qui stat
in signum populorum. ipsum gentes
deprecabuntur. et erit sepulchrum
eius gloriosum. Et erit in die
illa adiciet dominus secundo ma
num suam ad possidendum residu
um populi sui quod relinquetur
ab assyriis et ab egypto. et ab a
phetros. et ab ethiopia. et ab
elam. et ab sennaar. et ab emach
et ab insulis maris. Et levabit
signum in naciones. et congrega
bit profugos israel. et dispersos iuda

salui fiunt. et in hiis qui pe
reunt. Aliis quidem odor mor
tis in mortem. aliis autem odor
vite in vitam. Et ad hec quis
tam ydoneus? Non enim su
mus sicut plurimi adulte
rantes verbum dei. sed ex sin
ceritate sicut ex deo coram
deo in christo loquimur. Sab
Scimus enim quoniam bo l. i.
si terrestris domus
nostra huius habitationis dis
solvatur. edificationem ex deo
habemus domum non manu
factam eternam in celis. Nam
et in hoc ingemiscimus ha
bitationem nostram que de ce
lo est superinduere cupientes.
si tamen vestiti non nudi
inveniamur. Nam et qui
sumus in hoc tabernaculo
ingemiscimus gravati. eo
quod nolumus expoliari. sed
supervestiri. ut absorbeatur
quod mortale est a vita. Qui
autem efficit nos in hoc ipsum
deus. qui dedit nobis pig
nus spiritus. Dn ante lco ij.
Audientes igitur sem
per et scientes quoniam dum su
mus in corpore peregrinamur
a domino. Per fidem enim ambu
lamus. et non per speciem. Au
demus autem et bonam volun
tatem habemus magis pere
grinari a corpore et presentes esse
ad deum. et ideo contendimus
sive absentes. sive presentes
placere illi. Omnes enim nos
manifestari oportet ante tri
bunal christi. ut referat unus
quisque propria corporis pro
ut gessit sive bonum sive ma
lum. Scientes ergo timorem
domini hominibus suademus. deo
autem manifesti sumus. Spero
autem et in conscientiis vestris
manifestos nos esse. l. iij.
Non iterum non commenda
[illegible]mus vos [illegible]

sione damus vobis gloriandi pro nobis ut habeatis ad eos qui in facie gloriantur: et non in corde. Sive enim mente excedimus deo: sive sobrii sumus vobis. Karitas enim christi urget nos estimantes hoc quoniam si unus pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt. Et pro omnibus mortuus est christus. ut et qui vivunt iam non sibi vivant. sed ei qui pro ipsis mortuus est et resurrexit. Itaque nos ex hoc neminem novimus secundum carnem. Et si cognovimus secundum carnem christum: sed nunc iam non novimus. Si qua ergo in christo nova creatura: vetera transierunt. ecce facta sunt omnia nova. **Dnica [illegible]**

Paulus apostolus non ab hominibus neque per hominem sed per ihesum [illegible]

[illegible]

tavit eum a mortuis. et qui mecum sunt omnes fratres: ecclesiis galatie. Gratia vobis et pax a deo patre et domino nostro ihesu christo. qui dedit semetipsum pro peccatis nostris. ut eriperet nos de presenti seculo nequam secundum voluntatem dei et patris nostri: cui est gloria in secula seculorum amen. Miror quod sic tam cito transferimini ab eo qui vos vocavit in gratiam christi in aliud evangelium: quod non est aliud: nisi sunt aliqui qui vos conturbant et volunt convertere evangelium christi. Sed licet [illegible] evangelizet vobis preterquam quod evangelizavimus vobis anathema sit. Sicut prediximus: et nunc iterum dico. Si quis vobis evangelizaverit preter id quod accepistis anathema sit. Modo enim hominibus sua[illegible]

4

Hödick Finla[illegible] [illegible] for
Upbördz [illegible] mans Jacobus [illegible] Slott

sicut [illegible] [illegible]
hominibus placere [illegible]
hominibus placerem: christi
servus non essem. Notum enim
vobis facio fratres evangelium
quod evangelizatum est a me:
quia non est secundum hominem.
Neque enim ego ab homine acce-
pi illud neque didici: sed per
revelationem ihesu christi. [illegible]

Audistis enim [illegible]
conversationem meam [illegible]
in iudaismo: quoniam supra mo-
dum persequebar ecclesiam dei
et expugnabam illam: et
proficiebam in iudaismo su[pra]
multos coetaneos [illegible]
genere meo: abundantius
emulator existens paternarum
mearum traditionum. Cum
autem placuit ei qui me segre-
gavit ex utero matris [illegible]
vocavit per gratiam suam: ut
revelaret filium suum in me
ut evangelizarem illum

emulator

[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Cap. [illegible]
[illegible] [illegible]
Deinde post annos tres veni
[illegible] ierosolimam
videre petrum: et mansi a-
pud eum diebus quindecim. A-
lium autem apostolorum vidi nemi-
nem nisi iacobum fratrem domini. Que
autem scribo vobis: ecce coram
deo quia non mentior. Deinde
veni in partes sirie et cilicie.
[illegible]
ecclesiis iudee que erant in christo.
Tantum autem auditum habebant:
quia qui persequebatur nos
aliquando: nunc evangelizat
fidem quam aliquando expug-
nabat: et in me clarificabant
[illegible]

D[illegible] Cap. [illegible]
[illegible]
[illegible]

Finland
1595
Nº 3

[illegible]
[illegible]
tem [illegible] [illegible] ur ali
quid [illegible] forte in vacu
um [illegible] currere vel cucur
rissem. Sed neque tytus qui
mecum erat cum esset genti
lis compulsus est circumcidi.
Sed propter subintroductos
falsos fratres qui subintroie
runt explorare libertatem
nostram quam habemus in christo
ihesu: ut nos in servitutem
redigerent. Quibus neque ad
horam cessimus subiectioni:
ut veritas ewangelii perma
neat apud nos. [illegible] l. vi.
Ab his autem qui videban
tur esse aliquid qua
les aliquando fuerint [illegible] in
[illegible] interest. Deus enim
personam hominis non accipit.

[illegible] qui videbantur
esse aliquid: nichil contulerunt.
Sed econtra cum vidissent
quod creditum est michi ewan
gelium preputii. sicut et petro cir
cumcisionis. qui enim operatus
est petro in apostolatum circum
cisionis: operatus est et michi
inter gentes. Et cum cog
novissent gratiam dei que da
ta est michi iacobus et cephas.
et iohannes qui videbantur
columpne esse. dexteras de
derunt michi et barnabe soci
etatis ut nos inter gentes.
ipsi autem in circumcisionem
tantum ut pauperum christi me
mores essemus. Quod etiam
sollicitus fui hoc ipsum facere.
[illegible] Ascendente S. mathiu
ihesu in naviculam secuti sunt
eum discipuli eius. Et ecce
motus magnus factus est
in mari: ita ut navicula o
periretur fluctibus. Et reliqua.

In [illegible] Ingrediente d[omi]no [illegible] **Dominica**
navicula[m] [illegible] **Evange-**
eum discipuli eius: [illegible]
[illegible]es sed [illegible] et [illegible]
[illegible]. ma[illegible]
[illegible]du. [illegible]
[illegible]. Hic ergo sen[illegible]
[illegible]. non tantum [illegible]
[illegible] quietes [illegible]
[illegible] communitates. et [illegible]
[illegible] eius consecrantes. Et ecce
tempestas magna facta est in
mari ita ut navicula [illegible]
[illegible]. Cum enim [illegible]
ta magna et miranda [illegible]
disset in terra transiit ad ma-
re ut et ibidem excellentio-
ra adhuc opera demonstraret:
quatenus terre marisque dominum
cunctis se esse ostenderet. **Lectio**
Ingressus ergo naviculam **vi[ii]**
[illegible] turbari mare: com-
movet ventos. concitavit fluc-
tus. Cur hoc? Ideo ut disci-
pulos mitteret in timorem.

[illegible] auxilium postula[illegible]
[illegible] potentiam [illegible]
[illegible] manifestaret. [illegible]
[illegible] ex sese [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] constituit. [illegible]
[illegible]. Hic usque [illegible]
[illegible]: [illegible]
[illegible]
Dormivit ergo [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] magna [illegible]
[illegible] magnum [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible]
tantum mag. [illegible]
[illegible]bat [illegible] magis
desideraret ad [illegible]
[illegible] salu[illegible] **Lectio ix**
Dormivit vero [illegible]
debat. Dies mirabilis

[illegible]nda. Is qui in sagenam
[illegible]. dormit: is qui ce-
lum terramque gubernat. dor-
mit. Is qui nunquam dormit
neque dormitat: ipse dormire
dicitur. Dormiebat quidem
corpore: sed vigilabat deita-
te. Dormiebat corpore sed con-
turbabat mare. erigebatque
fluctus et aquis continebat.
suam ostensurus potentiam.
Dormiebat corpore: sicut et ad
praesens lassus vel fatigatus
de itinere sedebat. [illegible]
tas quia veri humanam in-
portabat corporis quod corrup-
tibile induerat. Ipse corpore
dormiebat. tempestatem vero con-
turbabat mare et tunc placa-
bat. Dormiebat itaque corpore:
ut apostolos suscitaret et e-
uigilare faceret. Feria secunda.
Cum autem venisset Petrus
Cephas Antiochiam
in faciem ei restiti quia re-

prehensibilis erat. Prius enim
quam venirent quidam ab
Iacobo: cum gentibus edebat.
Cum autem venissent: sub-
trahebat se et segregabat ti-
mens eos qui ex circumcisione e-
rant. et simulationi eius
consenserunt ceteri iudei
ita ut et Barnabas duce-
retur ab eis in illam simula-
tionem. Sed cum vidissem
quod non recte ambularent ad
veritatem evangelii. dixi Ce-
phe coram omnibus. Si tu cum
iudeus sis gentiliter vivis
et non iudaice: quomodo gen-
tes cogis iudaizare. Nos
natura iudei et non ex genti-
bus peccatores. [illegible]
Scientes autem quod non
iustificatur homo ex
operibus legis nisi per fidem Iesu
Christi. et nos in Christo Iesu credi-
mus. ut iustificemur ex fi-
de Christi et non ex operibus legis.

Propter quod ex operibus legis non
iustificabitur omnis caro.
Quod si querentes iustifica-
ri in christo, inventi sumus et
ipsi peccatores, numquid christus pecca-
ti minister est? Absit. Si e-
nim que destruxi iterum reedifico,
prevaricatorem me constituo. E-
go enim per legem legi mortuus
sum ut deo vivam. Christo con-
fixus sum cruci. Vivo autem
iam non ego, vivit vero in
me christus. Quod autem nunc vi-
vo in carne, in fide vivo filii
dei, qui dilexit me et tradidit
semetipsum pro me. Non abi-
cio gratiam dei. Si enim per legem
iustitia, ergo christus gratis mor-
tuus est. Tu autem. Lectio tercia.
O insensati galathe quis
vos fascinavit non
obedire veritati, ante quorum
oculos christus ihesus proscriptus est in
vobis crucifixus. Hoc solum
a vobis volo discere. Ex ope-
ribus legis spiritum accepistis, an
ex auditu fidei? Sic stulti es-
tis, ut cum spiritu ceperitis, nunc
carne consummamini. Tanta
passi estis sine causa, si tamen
sine causa. Qui ergo tribuit
vobis spiritum et operatur virtutes
in vobis, ex operibus legis an
ex auditu fidei? Sicut scriptum
est. Abraham credidit deo,
et reputatum est illi ad iustitiam.
Cognoscite ergo quia qui ex fi-
de sunt, hii sunt filii abrahe.
Providens ergo feria iiii
scriptura quia lectio i.
ex fide iustificat gentes deus,
prenunciavit abrahe, quia bene-
dicentur in te omnes gentes.
Igitur qui ex fide sunt, benedi-
centur cum fideli abraham. Qui-
cumque enim ex operibus legis sunt,
sub maledicto sunt. Scriptum
est enim. Maledictus omnis
qui non permanserit in omnibus
que scripta sunt in libro le-

gis. ut faciat ea. Quoniam autem
in lege nemo iustificatur apud
deum. manifestum est quia iustus
ex fide vivit. Lex autem non
est ex fide. sed qui fecerit ea.
vivet in illis. Tu autem. [Lectio secunda]

Xpistus autem nos redemit
de maledicto legis fac-
tus pro nobis maledictum.
quia scriptum est. Maledictus
omnis qui pendet in ligno. ut
in gentibus benedictio abrahe fie-
ret in xpisto ihesu. ut pollicita-
cionem spiritus accipiamus per fidem.
Fratres secundum hominem dico:
tamen hominis testamentum confir-
matum nemo spernit. aut super-
ordinat. Abrahe dicte sunt pro-
missiones. et semini eius.
Non dicit et seminibus quasi
in multis. sed quasi in uno.
et semini tuo qui est xpistus.

[Lectio iij]

Hoc autem dico tes-
tamentum confirmatum a
deo. que post quadringentos
et triginta annos facta est
lex. non irritum facit ad eva-
cuandam promissionem. Nam
si ex lege hereditas. iam non
ex promissione. Abrahe autem
per repromissionem donavit deus.
Quid igitur lex? Propter trans-
gressionem posita est. donec
veniret semen cui promiserat.
ordinata per angelos in ma-
nu mediatoris. Mediator
autem unius non est. deus autem
unus est. Lex ergo adversus
promissa dei? Absit. Si enim
data esset lex que posset vi-
vificare. vere ex lege esset
iusticia. Sed conclusit scrip-
tura omnia sub peccato. ut pro-
missio ex fide xpisti daretur
credentibus. Tu autem. [Feria quarta lectio]

Et vos cum essetis mor-
tui delictis et peccatis ves-
tris. in quibus aliquando ambu-
lastis secundum seculum mundi huius.
secundum principem potestatis ae-

[illegible]
liberat. Sicut hic quoque sub
sequenter insinuatur cum sub
ditur. Et circa quartam vigi
liam noctis venit ad eos:
ambulans super mare. Sta
tiones et vigilie militares
in terra: in horarum spacia
dividuntur. Quarto ergo di
cit. quarta vigilia noctis
venisse ad eos dominum: osten
dit eos tota nocte fuisse pe
riclitatos. et extremo noctis
tempore eis auxilium prebiturum.
Laborabant ergo l' ix
toto noctis opace tem
pore sed studio appropin
quante lucifero solis diei
que exortum previnente venit
dominus et super ambulans tum
da fluctuum terga comprimunt: quia
cum presentis obita fragi
litas humana pusillam
mitatem virium suarum conside

[illegible]
mum confligentium. Cum vero
mente ad superni luminis presidium
et perpetue dona retribucionis
erexerit: quasi inter umbram
noctis repente exortum luciferum
conspicit. qui diem proximum
nunciet. lucifer namque cum plu
rimum tres horas noctis. id est
totam vigiliam matutinam
illuminare perhibetur. sic adest
dominus. qui sopitis temptacionum
periculis. plenam libertatis fi
duciam sue proteccionis attribuat.

Dominica quinta secundum matheum.

In illo tempore. Respondens ihesus dixit.
Confiteor tibi domine pater celi
et terre. qui abscondisti hec
a sapientibus et prudentibus et reve
lasti ea parvulis. Et reliqua. Omelia beati gregorii
Magna et mestimabilis clemencia dei
in huius ewangelii leccione
nobis commendatur. Quue c

[illegible]
quem facta sunt omnia pro
manifestata sapiencia au
ditoribus suis: deo patri gra
cias referret. Incito cum
summo gaudio suscipiendum
est. quod dominus exhilaratus in
spiritu patris dixerit. Confiteor
tibi domine pater celi et terre. Con
fessio enim non semper ad pecca
ti accusacionem. sed eciam
aliquando ad laudis preconii
declamacionem sicut in hoc
loco. Magna exultatus
dei confessio: salutis nostre
est dispensacio. Tu autem. Lectio viii.

Spiritus utriusque preconium
suum dominum celi et terre
vocant: ut universa pietatis
sue insinuet bonitate. Abs
condisti hec inquit a sapien
tibus et prudentibus. et revelasti
ea parvulis: non dixit reve
lasti ea stultis et imprudentibus.

[illegible]
revelatum est [illegible]. Debemus
et nos esse [illegible]
fuerimus esse [illegible]
sapientes et pr[illegible] nob
illud revelare. [illegible] ix.

Habes [illegible] re
stulta [illegible].
Sol coram [illegible].
et coram deo [illegible]
est cum aliud [illegible]
esse tenebrosum [illegible]. De
nique de istis [illegible]
se esse sapientes stulti fac
ti sunt. Ergo dicatur. Illumina
tuo domine illumina tenebras
meas. Sive [illegible] ac
cusemus. sive [illegible]
mus. bis [illegible]mus.
Quando [illegible]
tanquam cum [illegible]
perdicamus. [illegible]
nos ipsos accusamus [illegible]
quem resurre[illegible]

[illegible]
[illegible] filii lucis
estis et filii diei. Non sumus
noctis neque tenebrarum. Igi
tur non dormiamus sicut
et ceteri. sed vigilemus et
sobrii simus. Qui enim dor
miunt nocte dormiunt. et
qui ebrii sunt nocte ebrii
sunt. Tu autem domine. Lectio secunda.
Nos autem qui diei su
mus sobrii simus.
induti loricam fidei et cari
tatis et galeam spem salu
tis. Quoniam non posuit nos deus
in iram. sed in acquisitio
nem salutis per dominum nostrum
ihesum christum. qui mortuus est
pro nobis. ut sive vigilemus
sive dormiamus. simul cum
illo vivamus. Propter quod
consolamini invicem et edi
ficate alterutrum. sicut et fa
citis. Rogamus autem vos

[illegible] et monent
[illegible] ut illos ha
beatis habundantius in caritate propter
opus illorum. pacem habete
cum eis. Tu autem. Lectio tertia.
Rogamus autem vos fratres.
corripite inquietos.
consolamini pu[illegible] pusillani
mes. suscipite in[illegible] firmos.
pacientes estote ad omnes.
Videte ne quis malum pro
malo alicui reddat. sed semper
quod bonum est sectamini in in
vicem et in omnes. Semper gau
dete. sine intermissione orate.
in omnibus gratias agite. Hec est
enim voluntas dei in christo ihesu
in omnibus vobis. Spiritum nolite
extinguere. prophetias no
lite spernere. Omnia autem pro
bate. quod bonum est tenete.
Ab omni specie mala absti
nete vos. Feria quarta lectio prima

[...]ri ihu [...]
gacionis in [...]ā ut
cito moueamini a uẽo sen
su . neq; terreamini neq;
p spm neq; p sermonem .
neq; p epistulam tanquā p
nos missam . quasi instet
dies dñi . Ne quis
vos seducat ullomo
do . Quõ nisi venerit discel
sio primũ . et reuelatus fue
rit homo pcĩ filius pdicõis
qui aduersatur et extollit
sup omĩe qđ dicitur deus
aut qđ colitur . ita ut ĩ tem
plo dei sedeat ostendens se
tanquā ipse sit deus . l'cõ
Non retinetis qđ .ii.
cũ adhuc essem apud
vos hec dicebam vobis . Et
nũc quid detineat scitis . ut
reueletur in suo tempore .
Nam misteriũ iam operatur

[...] de
medio fiat . Et tunc reue
labitur ille iniquus quem
dñs ihc interficiet spũ oris
sui . et destruet illustracõne
aduẽtus sui . eũ cuius est
aduẽtus scđm opacõnem
sathane in omĩ virtute . et
signis . et prodigijs mendaci
bus . et in omĩ seductõne iniq
tatis hijs qui pereunt . eo qđ
caritatem veritatis nõ ac
ceperunt ut salui fierẽt . Et
ideo mittit illis deus opaci
onem erroris ut credant
mendacio . ut iudicentur õ
nes qui nõ crediderunt veritati
sed cõsenserunt iniquitati .
Nos autem gracias l'cõ .
agere debem9 .iij.
deo semp pro vobis fratres
dilecti a deo . qđ elegit vos
primicias in salutem ĩ scifi
cacõne spc . et fide veritatis

semen iuxta genus suum:
lignumque faciens fructum et habens
unumquodque sementem secundum
speciem suam. Et vidit deus
quod esset bonum: factumque est ves
pere et mane dies tertius. Lectio iii
Dixit autem deus. Fi
ant luminaria in fir
mamento celi: et dividant diem
ac noctem. et sint in signa et
tempora et dies et annos. ut
luceant in firmamento celi et
illuminent terram. Et factum est
ita. Fecitque deus duo magna
luminaria. luminare mai
us ut preesset diei. et luminare mi
nus ut preesset nocti. Et
stellas. Et posuit eas in fir
mamento celi. ut lucerent super
terram. et preessent diei ac noc
ti: et dividerent lucem ac tenebras.
Et vidit deus quod esset bonum.
Et factum est vespere et mane dies
Dixit etiam quartus. Lectio
deus. Producant iiii

aque reptile anime viventis
et volatile super terram sub fir
mamento celi. Creavitque deus
cete grandia et omnem ani
mam viventem atque motabi
lem quam produxerant aque
in species suas: et omne vo
latile secundum species suas. Et
vidit deus quod esset bonum bene
dixitque eis dicens. Crescite et
multiplicamini. et replete aquas
maris: avesque multiplicentur
super terram. Et factum est vespere
et mane dies quintus. Lectio v
Dixit quoque deus. Produ
cat terra animam vi
ventem in genere suo: iumenta
et reptilia et bestias terre secundum
species suas. Factumque est ita. Et
fecit deus bestias terre iuxta
species suas: et iumenta et omne
reptile terre in genere suo. Et
vidit deus quod esset bonum: et ait.
Faciamus hominem ad ymagi
nem et similitudinem nostram:

64
E 091

[illegible] p̄sit piscibus maris ⁊ vo[latili]bus [celi] ⁊ bestiis. vniuer[se]que [terre ... o]mniq[ue] reptili quod [mouetur in terra.] lcō vi

[C]reauit deus hoīē ad ymaginem suam. ad ymaginem dei creauit illum: masculū ⁊ feminam creauit eos. Benedixitq[ue] eis deus ⁊ ait. Crescite ⁊ multiplicamini. et re[plete] terrā ⁊ subicite eam: [et dominami]ni piscibus maris ⁊ volatilib[us] celi. ⁊ vniuersis animātib[us] que mouentur sup[er] terram. Dixitq[ue] deus. Ecce dedi vobis omnem herbā afferentē semen sup[er] terram. ⁊ vniuersa ligna que habent in semetipsis semētem generis sui: vt sint vobis in escam ⁊ cunctis animantibus [terre omnique volucri] celi ⁊ vniuersis que mouentur in terra. ⁊ in quib[us] est anima viuēs vt habeant a[d vescendum. Et factum est] ita. [Vi]d[itque deus cuncta que fecerat ⁊ erant] [illegible]

[illegible] [illegible] mane du[cere] [operarios in vineam su]am. Scdm matth:

In illo t[empore]: Dixit ihc discipul[is] suis parabolā hanc. Simile ē regnū celor[um] homini p[at]rifamilias qui exijt primo mane cōducere operarios in vineam suam. Et reliq[ua]. Omel[ia] bti gregorij pp̄e.

In explanatiōe sua multa [ad] loquendū sc̄i ewangelij lectio postulat: quā volo si p[ossum] sub breuitate p[er]stringere. ne vos ⁊ extensa processio ⁊ p[ro]lixa expositio videat[ur] [illegible] Regnū celorū p[at]rifamilias [simile dicitur qui ad excolendam] vineā suā operarios conducit. Quis vero p[at]rifamilias sim[i]litudinem rectius tenet. q[uam] con[ditor] noster qui regit quos con[didit]: ⁊ electos suos in hoc m[un]do sic possidet quasi subiectos dn̄s in domo. Qui habet vine[am] sc[ilicet] vniu[er]sam ecclesiam:

illius. Fenestrā in archa facies:
et in cubito consummabis sum
mitatē eius. Hostiū autem
arche. pones in latere deorsū.
Cenacula et tristega facies
in ea. Tu autē dn̄e lcō quinta
Ecce ego adducam dilu
uij aquas sup terram.
et interficiā omnem carnem.
in qua spūs vite est subter ce
lum: et vniuersa que in terra
sunt cōsumentur. Ponamq;
fedus meū tecū: et ingredie
ris archam tu et filij tui. vxor
tua et vxores filiorum tuorum tecū.
Et ex vniuersis animātibus
vniuerse carnis induces in
archam vt viuāt tecū: mascu
lini sexus et feminini. De vo
lucribus iuxta genus suū. et
de iumētis in genere suo. et ex
omī reptili terre iuxta genus
suū. bina de omnib; ingrediēt
tecum: vt possint viuere. Tu
autē dn̄e miserere nr̄i. lcō sexta

Tolles igitur tecum ex
omnibus escis que mā
di possunt et comportabis apud
te: et erunt tam tibi quam illis
in cibum. Fecit ergo noe om
nia que preceperat ei deus. Dixit
q; dn̄s ad eum. Ingredere tu
et omnis domus tua in archā:
te enī vidi iustū coram me
in generacōne hac. Ex omni
bus animātibus mundis.
tolles septena et septena mas
culū et feminā. De animātib;
vero non mundis. duo et duo:
masculin et feminā. Sed et de
volatilib; celi. septena et sep
tena. masculū et feminā: vt
saluetur semen sup faciē vni
uerse terre. Adhuc enī et post
dies septem. ego pluam sup
terrā quadraginta diebus
et quadraginta noctibus: et dele
bo omnem substanciā. quam fe
ci de superficie terre. Tu. S. luce
In illo t: Cum turba plurima

conueniret et de ciuitatibus pro
perarent ad ihesum: dixit per simi
litudinem. Exijt qui seminat
seminare semen suum. Et reliqua.

Omelia beati gregorij pape

Lectio sancti ewangelij
quam modo fratres karissimi
audistis expositione non indi
get sed admonitione. Quam
enim veritas per semetipsam ex
posuit: hanc discutere hu
mana fragilitas non presumit.
Sed est quod sollicite in hac
ipsa expositione dominica pen
sare debeatis. Quia si nos vo
bis semen verbum. agrum mun
dum. volucres demonia. spinas
diuicias significare diceremus:
ad credendum nobis forsitan
mens vestra dubitaret. Unde
et per semetipsum idem dominus
dignatus est exponere quod
dicebat: vt sciatis rerum sig
nificationes. in hijs eciam que per
semetipsum noluit explanare.

Exponendo ergo lectio viij
quod dixit figurate se
loqui innotuit: quatenus cer
tos nos redderet. cum vobis
nostra fragilitas verborum illi
us figuras aperiret. Quis enim
michi vnquam crederet. si spinas
diuicias interpretari voluissem.
maxime cum ille pungant.
iste delectent. Et tamen spine
sunt: quia cogitacionum suarum
punctionibus mentem lacerant.
Et cum vsque ad peccatum pertrahunt:
quasi inflicto vulnere cruentant.
Quas bene hoc in loco alio ewan
gelista testante. nequaquam di
uicias dominus. sed fallaces diui
cias appellat. Fallaces enim sunt:
que nobiscum diu perman
ere non possunt. Fallaces e
nim sunt: que mentis nostre
inopiam non expellunt.
Sole autem diuicie vere sunt:
que nos virtutibus diuites
faciunt. Tu autem lectio

ham vadens et ultra pergens ad meridiem. Lc iiii.

Facta est autem fames in terra. Descenditque abraham in egyptum ut peregrinaretur ibi. Prevaluerat enim fames in terra. Cumque prope esset ut ingrederetur egyptum: dixit sarai uxori sue. Novi quod pulchra sis mulier: et cum viderint te egyptii dicturi sunt uxor illius est. et interficient me et te reservabunt. Dic obsecro te quod soror mea sis: ut bene sit michi propter te. et vivat anima mea ob gratiam tui. Tu autem. L' quinta.

Cum itaque ingressus esset abraham egyptum: viderunt egyptii mulierem quod pulchra esset nimis. Et nunciaverunt principes pharaoni: et laudaverunt eam apud illum. et sublata est mulier in domum pharaonis. Flagellavit autem dominus pharaonem plagis maximis et domum eius: propter sarai uxorem abraham. Lc vi.

Vocavitque pharao abraham: et dixit ei. Quid nam est quod fecisti michi? Quare non indicasti michi quod uxor tua esset? Quam ob causam dixisti eam esse sororem tuam ut tollerem eam michi in uxorem? Nunc ergo ecce coniunx tua: accipe eam et vade. Precepitque pharao super abraham viris: et deduxerunt eum et uxorem eius et omnia que habebat. Secundum lucam.

In illo tempore. Assumpsit ihesus duodecim discipulos suos: et ait illis. Ecce ascendimus ierosolimam: et consummabuntur omnia que scripta sunt per prophetas de filio hominis. Et reliqua.

Omelia beati gregorii pape.

Redemptor noster praevidens
ex passione sua discipulorum
animos perturbandos, eis longe
ante et eiusdem passionis poenam
et resurrectionis suae gloriam
praedicit, ut cum morientem
sicut praedictum est cernerent,
etiam resurrecturum
non dubitarent. Sed quia
carnales adhuc discipuli
nullo modo capere valebant
verba mysterii, venitur ad
miraculum. Ante eorum ocu-
los caecus lumen recepit,
ut qui caelestis mysterii ver-
ba non caperent, eos ad
caelestia facta solida-
rent. Sed miracula domini ac
salvatoris nostri sic accipien-
da sunt fratres karissimi ut et
in veritate credantur facta et
per significationem nobis aliquid
innuant. Quaedam quippe e-
ius opera potentiam aliud

ostendunt et per mysterium
aliud loquuntur. Lectio viii.
Ecce enim quis iuxta histo-
riam caecus iste fue-
rit ignoramus, sed tamen
quid per mysterium significet
novimus. Caecus quippe est
genus humanum, quod in
parente primo a paradi-
si gaudiis expulsum cla-
ritatem supernae lucis igno-
rans damnationis suae te-
nebras patitur, sed tamen
per redemptoris sui praesentiam
illuminatur, ut internae lu-
cis gaudia iam per desiderium
videat atque in via vitae bo-
ni operis gressus ponat.
Notandum vero est quod cum
Ihesus Iericho appropinqua-
re dicitur, caecus illumina-
tur. Iericho quippe interpre-
tatur luna. Luna autem
in sacro eloquio pro defectu
ponitur carnis, quia dum

me et esto perfectus. Ponamque
fedus meum inter me et te.
et multiplicabo te vehemen
ter nimis. Cecidit abraham
pronus in faciem suam. Dix
itque ei deus. Ego sum et ponam
pactum meum tecum. erisque
pater multarum gencium.
Nec ultra vocabitur nomen
tuum abram. sed appellabe
ris abraham. quia patrem
multarum gencium constitui
te. Faciamque te crescere ve
hementissime. et ponam te
in gentibus. regesque ex te
egredientur. Et statuam
pactum meum inter me et te.
et inter semen tuum post te
in generacionibus tuis federe
sempiterno. ut sim deus tu
us et seminis tui post te.
Daboque tibi et semini tuo
post te terram peregrinacio
nis tue. omnem terram chana
an in possessionem eternam.

erun

custo
tum p
vobis
circu
tis. et
me et
circu
mascu
vestr
emp
qui n
Erit
vestri
Ma
to cir
lebit
suo.
fecit
habra
tua
larn
ex ist

loquentis cum eo. ascendit de
us ad habraham. Tulit autem
habraham ysmaelem filium
suum. et vernaculos domus
sue. uniuersosque quos eme
rat cunctos mares ex omnibus
viris domus sue. et circumcidit
carnem preputii eorum statim in
ipso die sicut preceperat ei deus.
Habraham nonaginta no
uem annorum erat quando cir
cumcidit carnem preputii sui.
Et ysmael filius suus trede
cim annos impleuerat tempore
circumcisionis sue. Dominica prima
Licet nobis xl. Leo
dilectissimi prima.
appropinquante festiuitate
paschali ieiunium quadrage
simalis obseruantie ipse legit
timi temporis cursus indi
cat: cohortatio tamen nostri
sermonis etiam adhibenda
est. que auxiliante domino nec
inutilis sit pigris. nec one

dixe expauescãt. Qui ta
men ista incredibilia non
esse cognoscimus: cũ ista
et alia facta pensemus.
Certe iniquorũ lc̃o viij
omniũ caput est dy
abolus: et huius capitis
membra sunt omnes ini
qui. Anno᷒ dyaboli mem
brũ pylatus. Anno᷒ mem
bra dyaboli iudei psequẽ
tes. et milites crucifigẽtes
fuerũt. Quid ergo mirum
si se pmisit ab illo in mon
tem duci. qui se etiam per
misit a membris eius cru
cifigi. Non est ergo indig
num redemptori nr̃o q᷑ tẽp
tari voluit: qui venerat
occidi. Iustũ quippe erat.
ut sic temptacões nostras
suis temptacõibus vinceret:
sicut mortẽ nr̃am venerat
sua morte superare. Tu aũt
dñe miserere nr̃i. lc̃o ix.

Sciendũ aũt nobis ẽ.
quia tribus modis
temptacio agitur: sugges
tione delectacõne. et cõsensu.
Et nos cũ temptamur ple
rũq; in delectacõne. aut etiã
in consensu labimur: quia
de carnis pc̃o propagati ĩ
nobis etiam ipsis gerimus.
unde certamina toleram᷒.
Deus vero qui in utero vir
ginis incarnatus in mun
dum sine pc̃o venerat: ni
chil contradiccõis in semet
ipso tolerabat. Temptari
ergo p suggestionẽ potuit.
sed eius mentẽ pc̃i delectacio
non momordit: atq; ideo
omnis illa dyaboli temptacio
foris non intus fuit. Tu aũt
Visitauit aũt feria ij
dñs saram lc̃o prima
sicut promiserat et impleuit q
locutus est. concepitq; et
peperit filiũ in senectute

20

sua tempore quo predixerat ei
deus. Vocavitque abraham
nomen filii sui quem genu
it sibi sara ysaac et circum
cidit eum octavo die sicut
preceperat ei deus. cum centum
[illegible]
[illegible]
[illegible]
chi deus. et quicumque audie
[illegible] michi. Rur
[illegible] quis auditurus
crederet abraham. Quod
sara lactaret filium quem
peperit ei iam seni. Crevit
igitur [illegible] puer et ablacta
tus est. fecitque abraham gran
de convivium in die ablactatio
nis eius. Cum autem [illegible] leō
[illegible] vidisset sara
[illegible] agar egyptie
[illegible] cum ysaac. filio
suo, dixit ad abraham. Eice
[illegible]
[illegible]

ancille cum filio meo ysaac.
Dure hoc accepit abraham
pro filio suo. Cui dixit deus.
Non tibi videatur asperum su
per puero et super ancilla tua.
Omnia que dixerit tibi sara au
di vocem eius. quia in ysa
ac vocabitur tibi semen. Sed
et filium ancille faciam in gen
tem magnam. quia semen tu
um est. Surrexit itaque a
braham mane tollens panem
et utrem aque et imposuit
scapule eius. tradiditque pu
erum et dimisit eam. Que
cum abiisset errabat in so
litudine bersabee. Cumque
consumpta esset aqua in u
tre. abiecit puerum subter
[illegible] que ibi erant [illegible]
[illegible] e regione [illegible]
[illegible] arcus [illegible]
dixit enim non videbo morien
[illegible] levavit [illegible]
[illegible] vocem [illegible]

et fleuit. Tu aut[em] d[omi]ne.

Exaudiuit aut[em] d[omi]n[u]s deus voce[m] pueri. Vocauitq[ue] angelus d[omi]ni agar de celo dicens. Quid agis agar. noli timere. Exaudiuit eni[m] deus vocem pueri de loco in quo est. Surge et tolle pueru[m] et tene manum illius. quia in gente[m] magna[m] facia[m] eum. Aperuitq[ue] oculos eius deus. Que videns puteu[m] aque. abiit et impleuit utrem. et dedit puero bibere. Et fuit cum eo. Qui creuit et moratus est in solitudine. et factus est iuuenis sagittarius. habitauitq[ue] in deserto pharan. et accepit illi mater sua vxorem de terra egypti. Eodem tempore dixit abymelech et phicol princeps exercitus eius ad abraham. Deus tecu[m] est in vniuersis que agis. Iura ergo p[er] deu[m] ne noceas michi et posteris meis. stirpiq[ue] mee. Sed iuxta misericordiam qua[m] feci tibi facies michi. et terre in qua conuersatus es aduena. Dixitq[ue] abraham. Ego iurabo. Et increpauit abymelech propter puteu[m] aque que[m] vi abstulerant serui illius. Responditq[ue] abymelech. Nesciui quis fecit hanc rem. Sed et tu no[n] indicasti michi et ego no[n] audiui p[re]ter hodie. Tu a[utem].

Feria iiii.

Tulit itaq[ue] abraham oues et boues et dedit abymelech. percusseruntq[ue] ambo fedus. Et statuit abraham septem agnas gregis seorsu[m]. Cui dixit abymelech. Quid sibi volunt septe[m] agne iste quas stare fecisti seorsu[m]. At ille. Septe[m] inquit agnas accipies de manu mea. vt sint in testimonium michi. quia ego fo

[illegible] uoca
+ locus [illegible] erat quam
[illegible] 7 iuramen
[illegible] iuramenti.
[illegible] Abymelech
[illegible] phicol princeps exercitus
[illegible] reuersique sunt in terrã
[illegible] philistinoꝝ. Abraham vero
[illegible] plantauit nemus in bersa
be[illegible] 7 inuocauit ibi nomen
d[illegible] eternum dei. 7 fuit colonus
t[illegible] philistinorũ diebꝫ multis.
[Q]ue postquam gesta lc̃o
sunt temptauit .ij.
[de]us abraham 7 dixit ad eũ
abraham abrahã. Ille res
pondit. Adsum. Ait illi.
tuni Tolle filiũ unigenitũ quẽ
diligis ysaac. 7 vade in ter
ram visionis. 7 offer eũ
ibi in holocaustũ. super unũ
[illegible] quẽ monstrauero
tibi. [illegible] abraham [illegible]
te[illegible]
[illegible]

[illegible] et ysaac filiũ suũ. Cumque
[illegible] ligna in holocaus
[illegible] ad locũ quẽ prece
pera[illegible] deus. Die aũt tertio
ele[illegible] oculis vidit locũ
procul. dixitque ad pueros
suos. Expectate hic cum a
sino ego et puer illuc usque
properantes postquam adoraue
rimus reuertemur ad vos.
Tulit quoque ligna holocaus
ti. 7 imposuit super ysaac filiũ
suũ. Ipse vero portabat in
manibus ignem [illegible]
Cumque duo [illegible]
dixit ysaac [illegible]
mi. At ille respondit. [illegible]
vis fili. Ecce inquit ignis 7
ligna. ubi est victima holo
causti. Dixit abrahã. Deus
prouidebit sibi victimam ho
locausti fili mi. pergebant er
go [illegible] veneruntque ad locũ
[illegible] ostenderat ei deus. in
[illegible]

lcō iii

[illegible]

Feria quar-
ta q̄tuor: tpm S matheū.

[illegible] bti augustini epi.

[illegible]

[illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et ad bona excitar[e]
[illegible] [illegible]
[illegible] ac anime reu[illegible]
[illegible] simplicem. Simpli[illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sed [illegible]
[illegible] [illegible] Dum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] simplici[illegible] [illegible]
[illegible] te [illegible]
[illegible] tibi. Sed illa [illegible]
[illegible] malus eras. [illegible]
[illegible] hoc est a [illegible]
[illegible] [illegible] remissa sunt

[illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible] querens [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pro
[illegible] hominis [illegible] a
[illegible] [illegible] lectio ii.
U[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vocem [illegible]
Re[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] pu[illegible]

16

[illegible]

...quinque et cleth arbac
... quo vata est rebeca
... illius genuit melcha
... nachor fratri abraham. Con
cubina vero illius nomine
ruma. peperit thabee et ga
om. et thaas et maacha. lc[illegible]
... erit autem sara cen in
... tum viginti septem an
nis et mortua est in ciui
tate arbee que est ebron.
in terra chanaan. Venitque
abraham ut fleret eam
et plangeret. Cumque sur
rexisset ab officio funeris.
locutus est ad filios heth di
cens. Aduena sum et pere
grinus apud vos. Date
michi ius sepulchri vobis

[illegible]
... num terre. filios
videlicet heth. Dixitque ad e
os. Si placet anime vestre
ut sepeliam mortuum meum.
audite et intercedite pro me
apud ephron filium seor. ut
det michi speluncam duplicem
quam habet in extrema par
[illegible]
[illegible]
[illegible].

Feria quarta quatuor temporum
post cineres ... Secundum math[eum]
In illo tempore. Accesserunt
ad ihesum scribe et pharisei
temptantes eum et dicentes.
Magister volumus a te
signum videre. Et respon[dens]
[illegible] ... hunc alia omet ... [illegible]

Finland
1607
No 4

Scribe et pharise[...] ad
hoc dn̄s tem[...]o adhe-
rebant ut illius [...]acu-
la vel op[er]a negaret vel si-
nistra interp[re]tacione depra-
varent. Respondens ait
illis. Generacio mala et ad-
ultera signū querit. Egre-
gie satis adulteram vocat
generacionē iudeorū quia
legittimū virū dimiserat
et iuxta ezechielis vatici-
niū multis se amatoribus
copulaverat. Et signum
inquit non dabitur ei ni-
si signū ione p[ro]phete. Quia
enī signū illi de celo temp-
tando pecierant. respondet
dn̄s non se signū eis datu-
rum de celo. quod indigni
erant accipere. sed tale q[ua]le
ionas naufragus et ceto
[ab]sorbente voratus tamen mi-
[se]racione dei liberatus et ac-
cepit et dedit. Non enī ne-

rebatur signū divinitatis
accipere sed humanitatis.
passionis nō glorificacionis.
Discipulis vero suis dn̄s
signū dedit de celo. quia eis
eterne divinitatis gl[or]iam.
et prius in monte transfi-
guratus. et post in celum
ascendendo sublevatus os-
tendit. Sicut enī fuit io-
nas in ventre ceti tribus
diebus et tribus noctibus.
sic erit filius hominis in cor-
de terre tribus diebus et tribus
noctibus. Manifestissimū
est ex hoc loco ionā p[ro]pham
typū dn̄i salvatoris gessis-
se. Ionas namque interp[re]tatur
columba sive dolens. que
nomina utraque competunt re-
demptori. sive quē baptiza-
tum sp[irit]us sanctus in specie
columbe descendit. Et quod y-
saias dicit. Vere languores
n[ost]ros ipse tulit. et dolores

dixerit dño meo valde ⁊ mag-
nificatus est ⁊ dedit oues ⁊
boues argentũ ⁊ aurũ, ser-
uos ⁊ ancillas, camelos et
asinos. Et peperit sara uxor
dñi mei filiũ dño meo in se-
nectute sua, deditq(ue) illi que
habuerat. Sabbato iiii temporis
In ill' tempore: Assump(sit) mathm
sit ihc petrũ ⁊ iacobũ et io-
hem frẽm eius ⁊ duxit il-
los in montem excelsũ seor-
sum. Et rel'. omel' bti leonis
Ewangelica lectio fr̄s
karmi que p aurẽ cor-
poris, interiorẽ mentium
nrãz pulsauit auditum
ad magni sacramẽti nos
intelligentiã vocat quam
aspirante grã dei facilius
impetrabimus si consideratio-
nẽ nrãm ad ea que supius
sunt narrata referamus.
Assumpsit ihc petrũ et ia-
cobũ ⁊ iohẽm frẽm eius et

conscẽso cũ illis seorsũ in
monte excelso, claritatẽ ill-
ius glorie demõstrauit, q(ui)a
licet intellexissent in eo ma-
iestatẽ dei, ipsius tamẽ cor-
poris quo diuinitas tege-
batur potentiã nesciebant.
Et ideo ppe signãter q(uod) pro-
miserat, quosdã de astanti-
bus discipulis, nõ prius gus-
tare mortẽ, q(uam) viderẽt filiũ
hoĩs venientẽ in regno suo.
id est regia claritate, quam
specialiter ad naturã sus-
cepti hoĩs ptinẽtem, his
tribus viris voluit esse con-
spicuam. Aperit ergo dñs
coram electis testibus glo-
riam suam ⁊ cõmunẽ illã
cũ ceteris corpis formã, tan-
to splendore clarificat ut et
facies eius solis fulgori si-
milis ⁊ vestitus candori ni-
uiũ esset equalis. In qua
transfiguracõne illud q

tem populi aliter agebatur
ut secundum dicta apostolorum omnis
scandalum tolleretur. ne con-
turbaret eorum fidem. in
litante humilitas passionis
quibus revelata esset. absco-
dite excellencia dignitatis.
Sed non minore prudentia
a. fides sancte ecclesie fundabatur.
et corpus christi agnosceret
quali esset commutacione
donandum cuiusque sibi consor-
cium membra promitteret. qui
in capite prestitisset. De quo
item dominus dixerat. cum de ad-
ventus sui maiestate loquere-
tur. Tunc inquit iusti fulge-
bunt sicut sol in regno patris
sui. Attestante hoc idem apostolo
atque dicente. Cum enim christus
apparuerit vita vestra. tunc
et vos apparebitis cum ipso in
Responderunt l. ii. gloria.
que laban et bathuel. A
domino egressus est sermo.

non possumus extra placitum
eius quicquam aliud loqui tecum.
En rebecca coram te est. tol-
le eam et proficiscere et sit
uxor filii domini tui. sicut locu-
tus est dominus. Quod cum au-
disset puer abraham. procidens
adoravit in terra dominum.
Prolatisque vasis argente-
is et aureis ac vestibus de-
dit ea rebecce pro munere.
Fratribus quoque eius et matri
dona obtulit. Initoque convi-
vio vescentes pariter et bi-
bentes. manserunt ibi. Sur-
gens mane locutus est puer.
Dimittite me. ut vadam ad
dominum meum. Responderunt
fratres eius et mater. Maneat
puella saltem decem dies
apud nos. et postea proficis-
catur. Nolite ait me tenere.
quia dominus direxit viam meam.
Dimittite me ut pergam ad
dominum meum. Et dixerunt.

Vocemus puellam et [illegible]ramus
voluntatem. Cumque vocata
venisset, sciscitati sunt. Vis
[illegible] ire cum homine isto. Que
ait: Vadam. Dimiserunt er-
go eam [illegible] nutricem illius. ser-
[illegible] abrahe et comites eius
[illegible] prospera sorori sue
[illegible] dicentes. Soror nostra es.
[illegible]cas in mille [illegible] et pos-
sideat semen tuum portas ini-
micorum suorum. Igitur rebecca
et puelle illius. ascensis ca-
melis secute sunt virum. Qui
festinus revertebatur ad dominum.

Eo tempore ysaac l. iii. [illegible]
deambulabat per viam
que ducit ad puteum cuius no-
men est viventis et videntis.
Habitabat enim in terra australi
[illegible] egressus fuerat in agro
[illegible] iam die. Cumque e-
[illegible] oculos vidit [illegible]
venientes procul. Rebecca quoque
conspecto ysaac descendit [illegible]

mel[illegible] ad [illegible] Quis
[illegible] homo qui venit [illegible]
in occursum nobis? Dixitque e[i].
Ipse est dominus meus. At [illegible]
tollens cito pallium [illegible].
Servus autem cuncta [illegible]
narravit ysaac. Qui [illegible]
[illegible] in tabernaculum [illegible]
[illegible] et accepit [illegible]
[illegible]. Et in tantum di[illegible]
ut dolorem qui ex morte matris
acciderat temperaret. [illegible]

Portabat rebecca Dnica
[illegible] geminos [illegible]
in utero fratres. ante [illegible]
[illegible] discordia [illegible]
Certabant filios [illegible]
tur quam nascit. ante [illegible]
videt. ante sustinet [illegible]
at. Sicut filios bell[illegible]
re. quos nondum ha[illegible]
Certamen inter fratres in utero
geritur: bellum in[illegible]
committitur. materna viscera [illegible]
[illegible] ad ortus [illegible]

[illegible] in quo genere [illegible]

[illegible] Lectio tertia

[illegible]

gentes. in singulis populis decla
rantur. immo ipsi gentes
et populi nuncupantur: futuro
rum sobolum nomina innatos
consequuntur. et adhuc innatorum no
mina ignorantur. Dicuntur enim
parentes: qui necdum filii no
men acceperant. Appellantur
patres qui nati non fuerant:
ut fierent genitores antequam fi
lii. fierent patres antequam nati.
Ostenduntur amborum merita:
et operationis nondum est causa.
Quid quisque mereatur edicitur:
et merita cause silentur. Sen
tentia a deo profertur: et ad
huc qui meretur non nasci
tur. Iudicium divinitus cele
bratur. et adhuc in utero
qui iudicatus est detinetur.
Precedit mores lectio vii
iudicium. sententia acti
bus prior est: nec expecta
tur tempus ut merita dispu
gantur. Dispunctionis pote

cia ante novit omnia que nas
cerentur. Preterea certamen in
nascentibus desunt: dum minor
maioris plante innexus aut
prior nasci desiderat. aut se
victorem tali gestu demonstrat.
Maior tamen superat in hoc:
et adhuc tenetur in ventre.
Evenit prior nasci: ne et in hoc
posset a fratre devinci. Super
pudorem superantia tegere. dici
derat ignominiam festinati
one mutare: timet videri
victus antequam natus. Sed in
nimis proventus certaminis min
caverat deus: iudicat et nas
centium ortus unde digne Ia
cob supplantator est vocatus.
Se dividit in amorem utrius
que parens; utriusque nascentem. Sic
pater maiorem. minorem mater
assumunt. Ut ante lectio v
Pater in utero victum
amore solatur: mater
vero victorem diligit quem in

pugnantem vidit. Optat
pater victori vic/tū esca
ri: si victi mores possint a
malicia limitari. Igitur
ꝑperant impleri ꝑdicta. fes
tinant geri que fuerint di
uinitꝰ nunciata. Deinꝗ co
quit iacob pulmētū constitu
tus in domo: desiderio capi
tur. veniēs esau de campo.
Sed male desiderat. quod ī
dispēdiū salutis assumitur:
quia contrarie esurit. q̄do
salus mādūcando digerit.
aut in vite interitū termina
tur. Molesta enī fames est.
que ad hoc sagnatur ut p
deat. Periculosa esuries. que
iudicio excluditur. ut pecor
in hoīe mutat: quā captiuosa mercatio est. si salus
pro cibo impenditur. aut mag
nis vilia comparantur. lcō vij.

Adeo esau primatus et
desiderio lenitis addixit.

costēꝗ iacob in temperanti
a desideratus accepit: quē
dum esau possideret non po
tuit. quod in utero constitu
tus amiserat. Deniꝗ reddit
esau aliena. iacob recepit
sua. fit iacob benedictione
iam primꝰ. qui fuerat na
tura posteriorꝰ. Primatus
reddidit causa. quod nega
uerat aliqn natura. nec
dum eiꝰ gratiam indignus po
tuit usurpare. quam iacob
meruit antequam nasceretur ac
cipere. Interea hereditaria be
nedictio a patre in esau dispo
nitur: ab eo cibos delectatos
postulat. Precepto instit un
ici filii cibos ut amo: ut
mandūcans benedicam te. antequam
a vita ista discedam. Sed ig
norat esau illum placiturū
in cibo. qui iam placuerat
merito. Nesciat eū benedictōm
aptissimū: cui tradidit ipse

primariam. Eu autem Secundum matheum
In illo tempore egressus ihesus se
cessit in partes tyri et sydo
nis et ecce mulier chananee
a a finibus illis egressa cla
mabat dicens ei Miserere
mei domine fili dauid. Et reliqua.

Omelia venerabilis bede presbiteri.

In lectione sancti ewangelii que
nobis modo lecta est fratres
karissimi audiuimus magnam mu
lieris fidem: pacienciam constan
ciam et humilitatem. Cuius eo ma
gis est admiranda mentis deuo
cio quo ipsa quidem utpote gen
tilis a diuinorum eloquiorum stu
diis erat segregata doctri
nis: nec tamen eis quas ea
eloquia dem predicant est priuata uirtu
bus. Habet namque magnam
fidei perfectionem: que pietatem
saluatoris implorans ait. Mi
serere mei domine fili dauid. Cum
enim eundem dominum quem filium da
uid appellat: patet profecto

quia uerum hominem [illegible] uerum credit
et deum. Cum p[illegible]tia rogans
non illam sem[illegible]uit. Nam
primum ad illam [illegible]re precat:
constat a[illegible] quia eum uer
bo salutem dare posse confidit.
cuius presenciam corporis nullam
requirit. Sed et hoc quod cum
post multas lacrimas tan
dem prostrata adorat dicens
domine adiuua me nequaquam
se de eius diuina [illegible]estate am
biguam do[illegible]orandam
ut dei dicit [illegible]tiam. Ha
bet paciencie [illegible] non exi
guam que [illegible] primam
peticionem [illegible]re
ibi nequaquam [illegible]ionis cessat:
sed amplior [illegible]ia aux
ilium quod [illegible] pietatis eius
implorat. Tunc [illegible] lectio vii.

Reflectionis [illegible] ille m
fert [illegible] quia mi
sericordis [illegible] miserorum
preces despicit. [illegible] ueracis

fuisse scriptum est. Desiderium
pauperum exaudivit dominus:
sed ut perseverantiam mulie-
ris nobis imitabilem de-
monstraret. quae quo magis
contempta videbatur a domino.
eo ardentius coeptis perstabat
in precibus. Respondere dis-
tulit ut discipulorum quoque suo-
rum misericordes ostendat a-
nimos: qui quasi homines
ad clamorem mulieris publi-
ce eos persequentis erubesce-
bant. Sed ipse temperamen-
tum misericordie sue nove-
rat: cum omnia in mensura
et numero et pondere dispo-
suit. Respondere distulit
ne daretur occasio iudeis
calumpniandi. quia gentiles
eis in doctrina pretulerit: ide-
oque ipsi fidem eius suscipere
iuste recusaverint. Et hoc est
quod ait. Non sum missus
nisi ad oves que perierunt do-
mus israel. Per semetipsum
solos docebat iudeos. qui
per suos discipulos etiam gen-
tiles ad fidei gratiam vocavit.
De quibus dicit alibi. Et a-
lias oves habeo que non
sunt ex hoc ovili: et illas
oportet me adducere. et vo-
cem meam audient. et fiet
unum ovile et unus pastor.
Hinc est enim quod unam per se in
corpore gentilem sanaturus
puellam: non hoc antequam
probata omnibus incomparabili
matris fide perficit. Lectio ix.

Habet autem eadem mu-
lier etiam constantie et humi-
litatis insigne preconium: que ca-
nibus comparata a domino nec sic
quidem ab instantia precandi
desistit. vel a spe gaudende pieta-
tis munere mentem revo-
cat. sed susceptam libenter
amplexata contumeliam non
solum canibus se similem non

[illegible]
[illegible] ... budmet [illegible]
orbis ... gratulari [illegible]
quam credentibus tam [illegible]
tis in sublimitate gloria [illegible]
obprobrio. Vita de mor[illegible]

Sabbato sancto lectio iiii. Sermo augustini.

Deus vita
omnium deus. Deus m[illegible]
tuus liber ergo [illegible]. Liber e-
git de quo multo ante ce-
cinit propheticum. Factus est
homo sine adiutorio inter
mortuos liber. Vultis tam-
men scire quid egerit? Au-
dite quid fecerit. Nullius
necessitate sed propria volun-
tate in ligno se suspendi
permisit. clavis corporis [illegible]
[illegible] perforari non renuit [illegible]
[illegible] morte sub-
iit [illegible] in sepul-
chro requievit. Et [illegible]
te [illegible] anima ad inferna
descendit [illegible]

[illegible] ... peccatorum [illegible]
gravius astricti tenebantur.
Portas inferni et vectes
ferreos confregit et omnes
iustos qui originali pec-
cato astricti tenebantur absolutos
captivos in libertatem
pristinam revocavit. pecca-
toribus excecatos splendidam
lucem perfudit. Lectio quinta.

Cum autem tartare ter-
[illegible] quasi quidam
depredator splendidus ac ter-
ribilis attigisset. aspicien-
tes eum impie ac tarta-
ree legiones territe ac treme-
tes inquirere ceperunt
dicentes. Quis est iste tam
fortis. tam splendidus. tam
preclarus. tam terribilis?
Mundus iste qui nobis sub-
ditus fuit semper qui mortuis
nostris tributa persolvit.
nunquam talem nobis mor-
tuum misit nunquam talia mune-

[illegible] a de[illegible]uauit.
Quis ergo iste est qui tã
intrepidus fines nostros
ingreditur nõ solum inia
supplicia non veretur. in
sup & alios de uinculis nr̃is
absoluat. Iste ipse ẽ iste de
quo princeps noster pau
lo ante dicebat. q̃ p ipsi
morte mundi totius acqui
reret ptatem. Sed si iste est
in contrariũ versa ẽ ini
pdicatoris sententia. Lc̃o vij.

Post istas autẽ crude
liũ & infernalium
voces & sine aliqua mo
ra ad imperiũ dñi ac sal
uatoris omnes ferrei vec
tes confracti sunt. Et ecce
subito innumerabiles scõ
rũ ppli qui tenebantur in
morte captiui & saluato
ris sui genib3 prouoluti
lacrimabili eum obsecra
tiõne rogauerunt dicentes.

Aduenisti re[illegible]
aduenisti [illegible] te
desiderates sperabamus.
Aduenisti quẽ nobis uen
turũ lex nunciauerat et
[illegible]phete. Aduenisti donãs
in carne vinus indulgẽ
ciam peccatorib3 mundi. Sol
ue defunctos & captiuos
inferni. Descendisti pro
nobis ad inferos. noli no
bis deesse cum reuersus
fueris ad superos. Posu
isti titulũ glorie in celo.
pone signũ victorie in t
ra. Sequens omelia lega
tur sine tytulo ita q̃ non
dicatur secundũ matheũ
nec cuius sit omelia. l. viij.

Vespere aut sabbati
que lucescit in pri
ma sabbati. venit mari
a magdalena & altera
maria vidẽ sepulcrũ.
Quod diuersa tempora

Dmo

Kio

[illegible] Di

Dm

Kio

il Mu

Dm

Ki

ea Manz M

Dm

Kit

[illegible]freuwer

[illegible]gfrich M

Dm

Kit

[illegible]wei [illegible] ich Ape

[illegible]

z oir [illegible] Winchen D

Dm

Ki

Wimakolbe

Amden b e

Dm

Ki

Wlsriger[illegible]

Dieß M

Dm

Ki

Uime Do

[illegible]
[illegible] 10 [illegible]
[illegible] — 1[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — 12
[illegible] —
[illegible] —
[illegible] — 1 ℔
[illegible] — 5 [illegible]
[illegible] [illegible] 2 [illegible]
[illegible] — 1 ℔
[illegible] — 5 [illegible]
[illegible] [illegible] 2 [illegible]
[illegible] — 28
[illegible] —
[illegible] [illegible] 2 [illegible]
[illegible] — 9 [illegible]
[illegible] —
[illegible] 2 [illegible]
[illegible] — 15 [illegible]
[illegible] — $3\frac{1}{2}$ [illegible]
[illegible] 13 [illegible]
[illegible] — $16\frac{1}{4}$ [illegible]
[illegible] — 5 [illegible]
[illegible] [illegible] 13
[illegible] — $16\frac{3}{4}$ [illegible]
[illegible] — 5 [illegible]
[illegible] [illegible] 13
[illegible] —

...st som...

...d y^e h^s...

...g o yum...

...lafton...

...y^e 3 f^e 66...

...sun o y. ...

...eno...

ec

iú Pr

un ee

Pen

nuf

un

va

l

ap do

ilb

Apra

drus

Bibli

dec Em

ec

Ost

dra

Sva

S

lu

o

A

la

ioys

Locm.

Parma

...

2 Lo

34 ...

Laurentia ... Knut ... ichelsson
Spannm — 8 ...
Hö — 2 ...
Erich Jacobsson
Spannm ee — 8 ...
Hö — 2 ...
Laurentius Lass Erichsson
Spannm ee — 3 ...
Haffra — 3 ...
Hö — 1½ ...
Mats Matzsson
Spannm ee — 3 ...
Haffra — 3 ...
Hö — 1 ...
...diolu ...t ...sson
...m ee — 4 ...
... — 4 ...
— 1½
...ed ...telsson
ee — 8 ...
— 1 ...
...drich ...
ee — 8
— ...

[illegible]

Ka[illegible]

[illegible] — 4

[illegible]va —

[illegible] — ½

[illegible]gsfr[illegible]

[illegible]el — [illegible]

[illegible]va — [illegible]

[illegible] — ½ [illegible]

[illegible] Bygsfr[illegible]

[illegible]mel — 4[illegible]

[illegible]va — 4[illegible]

[illegible] — [illegible]½ [illegible]

Summa

Spannemel[illegible]

[illegible]va —

[illegible] —